

DEMOKRACIJA

OMAGGIO
Brezplačno na ogled

Leto XII. - Štev. 19a

Trst - Gorica, 9. oktobra 1958

Izhaja 1. in 15. v mesecu

Slovenskim volivcem!

Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost kot predstavnici tržaških Slovencev sta stopili pri teh občinskih volitvah pred slovenske volivce in pred tržaško javnost s »Slovensko listo« z lipo in helebardo.

Zakaj „Slovenska lista“?

Slovenci smo v Italiji priznani od državne ustave, od države in od državne vlade kot slovenska narodnostna skupnost. Država vzdržuje slovenske šole in radijsko postajo v slovenskem jeziku, in mi tržaški Slovenci naj bi bili zatajili svoje slovensko ime, svojo narodno bitnost in se skrivali in poticali po italijanskih listah in italijanskih strankah! Tako počenjajo Slovenci, ki so se vključili v italijansko komunistično partijo, v italijansko socialistično partijo in v skupine italijanskih independentistov. In to velja še posebej za one titovce-komuniste, ki so likvidirali svoje slovenske organizacije, se odrekli slovenskemu imenu in propagirajo italijansko Zvezo neodvisnih socialistov (USI), ki se poganjajo za slovenske glasove s tisoči in tisoči osebnih pism, podpisanih od dr. Dekleve, ki je bil do svojega 45. leta narodnozaveden Slovenec, dokler mu niso zlomili hrbtenice in ga pogнали v komunistično stajo.

Slovenska lista je znak našega obstoja in naše volje, da hočemo živeti ob strani državljanov italijanske narodnosti in da se ohranimo na tej zemlji, kot samostojna slovenska skupnost. Edinole Slovenska lista je dokaz pri naših sosedih Italijanih in pred vsem kulturnim svetom, da prebivajo v Trstu še Slovenci, Slovenska lista je naša čast in ponos.

Smernice ki bodo vodile kandidate Slovenske liste pri njih delu so v glavnem tele:

Borba za enakopravnost Slovencev z italijanskimi sodržavljani na vseh področjih javnega življenja, jezikovne pravice, šole, kulturne ustanove, socialne pridobitve, službe, delo, zaposlitve naših delavcev, uradnikov in mladine.

Za kmeta bomo zahtevali čim prejšnjo izvedbo zakonskega načrta za znižanje kmetijskih davkov, kmetijsko šolstvo, zavarovanje kmeta v boleznih, onemoglosti in starosti; državna posojila z največ 3% obresti za izboljšanje kmetijstva ter odpravo omejitve uživanja jurskih zemljišč (usi civili).

Slov. demokr. zveza postavlja že v svojem programu za delavca zahtevo po primerni plači, tako da bo delavec s svojo družino lahko živel sedanjemu času odgovarjajoče življenje in da bo imel v onemoglosti in starosti zadostno penzijo. Mi smo redno zahtevali in terjamo za delavca pravico do udeležbe na dobičku, kjer je zaposlen. Le udeležba delavca na dobičku, bo rešila delavski problem in delavcu pripomogla do višje življenjske ravni. Zastonj je pričakovati rešitev delavskega vprašanja in izboljšanje delavskega življenja samo s periodičnimi poviški delavskih plač. Kajti vsako povišanje plač sproži povišanje cen življenjskih potrebščin. Zato se mora borba delavskih sindikatov, ki naj bodo svobodni in nadstrankarski, usmeriti v pravico udeležbe

be na dobičku. S tem bi se rešil tudi večni spor med delodajalcem in delavcem, ker bi se delavec povzpela na stopnjo soudeležence pri podjetju. Komunistem nasprotuje taki rešitvi delavskega problema, ker se boji, da mu delavstvo zdrkne iz rok.

Bili smo vedno in smo odločni prišatši socialne pravičnosti, ker je socialni zločin, če nekdo živi v razsipnem razkošju, drugi pa niti kruha nima. Gospodarsko

† Sv. Oče Pij XII.

V četrtek, ob 3 in 52 minut zjutraj, je v Castelgandolfu umrl papež Pij XII.

Pij XII. s posvetim imenom Eugenio Pacelli, je dočkal častitljivo starost 82 let, 7 mesecev in 7 dni. Bil je 262. naslednik apostola sv. Petra in je kot Kristusov namestnik vodil sv. Katališko cerkev 19 let, 7 mesecev in 7 dni.

Do izvolitve novega papeža izvršuje najvišjo cerkveno oblast kardinalski kolegij. S papežovo smrtjo je obnem pričela doba devetih dni uradnega žalovanja za papežev dvor, rimsko kurijo in vatikansko mesto.

razliko je treba izgladiti s pravičnim obdavčevanjem državljanov. V anglosaksonskih državah (Angliji in Ameriki) dosežejo pri bogatih davki do 80% dohodkov, vendar pri vsem tem še vedno brezskrbno žive. Naš davčni sistem mora zenačiti v Italiji še vedno obstoječe velike gospodarske razlike. Na začetki poti je treba vztrajno naprej, tako da bi morali biti davka prosti vsi oni, ki imajo manj kot 50.000 lir mesečnih dohodkov.

Tržaška občina je v gospodarskem razsulu.

Občinski uslužbenci stanejo nad 4 milijarde letno, tako da niso vsi občinski redni dohodki od okoli 3½ milijarde zadostni niti za plačilo uslužbencev.

Kako odpomoči? Odpust uslužbencev je v dobi sedanje brezposelnosti socialno nemogoč, ker znaša tržaška brezposelnost preko 17.000 oseb. Tej brezposelnosti je krivo tudi priseljevanje iz južnih pokrajin, predvsem pa begunci. V Trstu je okoli 40.000 beguncev. Trst je premajhen in presiromašen, da bi mogel nekvarno za domač delavski in uradniški trg absorbirati toliko število beguncev. To dejstvo bi morala vlada vzeti v poštev in vsi oni, ki so begunce v Trstu pridržali, največ iz političnih spekulacij.

Poleg vsega so še vsa občinska podjetja v upravi občine, zlasti ACEGAT, močno pasivna; le Acegat je 1957 izkazoval preko milijardo deficita. Mi smo za občinsko upravo gospodarskih podjetij, ali samo takrat, ko vsaj toliko nosijo, da krijejo svoje stroške. Zato ne smejo pasivna podjetja občine stresati svoje izgube na tržaško prebivalstvo.

Z industrializacijo ne bo mogoče rešiti tržaške gospodarske krize. V Trst ne silijo kapitali, raje leže v inozemstvu. Zato ne bo industrija odpravila brezposelnosti.

Če bi bila ustanovljena carine prosta cona za Tržaško ozemlje,

izvzeta iz carinske cone ostale države, in če bi bil dobil Trst dovolj pomorskih linij, da bi lahko konkuriral z nemškimi in holandskimi pristanišči, bi se bilo njegovo gospodarsko stanje v nekaj letih popravilo. Mi smo bili vedno in smo za popolno prostotino, kajti samo tako bi pomagala. Ali žalibog Trst ne bo proste cone dobil. Ne samo zato, ker so nekatere tržaške stranke (demokristijani, liberalci, monarhisti, misovci in republikanci) proti taki prosti coni, ampak zato, ker ji je Rim nasproten.

Kaj torej preostane Trstu? Kaj naj stori Tržaška občina, da se izkoplje iz sedanje gospodarske zagate? Ali naj poviša davke?

Pri sedanjem davčnem sistemu, ki pa mora biti čim prej nadomeščen z novim, ki bo socialno pravičnejši in donosnejši, ni mogoče zvišati obč. davkov in tudi ne užitnin. Nasprotno, vse življenjske potrebščine široke uporabe morajo biti proste užitnine.

Turizem je treba do skrajnosti potencirati, to je aktiven vir zdravih dohodkov.

Trst bo zato živel in od novega obč. sveta ne smejo Tržaščani pričakovati čudežev. Da bi bil vsaj delazmožen in da ne bi, kot do sedaj, različne stranke govorile le zato da govoré za galerijo, za propagando.

Najvplivnejše in ugledne osebe (Konec na 2. strani)

Brez dokazov ni pravic! Zato volimo „Slovensko listo“

Odkar se je pričela med narodi prebujati nacionalna zavest in so se narodnostne skupine zavedle svojega bivanja in posebnosti, se primorski in še posebej tržaški Slovenci borimo za priznanje svojih narodnostnih pravic. Od roda v rod se prenaša izročilo te borbe, ki je neprekinjen niz naporov za izvojevanje naše stare pravde! Njene, že več kot sto let stare zahteve so: lastno in polnopravno slovensko šolstvo, pravica do občevanja v lastnem jeziku z vsemi upravni in sodnimi oblastmi, možnost svobodnega kulturnega izživljanja v duhu lastnih izročil, popolna enakopravnost s sodržavljani druge narodnosti na vseh področjih in v vseh ozirih.

Vsi si živo želimo, da bi to bilo uresničeno. Želimo, da ne bi naše šole obvisle v zraku, kakor na žalost še vedno nihajo, ker kljub ponovnim obljubam še vedno ni izšel zakon, ki bi urejal njihov obstoj in sestav. Želimo, da bi v vseh uradih, tudi na občini, lahko občevali v lastnem jeziku; da bi se naši občinski sodelavci in drugi predstavniki lahko oglašili v lastni govorici, ne da bi jih kdo pri tem motil ali jim celo grozil. Kot eden izmed sestavnih delov avtohtonega tržaškega pre-

bivalstva želimo, da bi državnim funkcionarjem sploh ne moglo pasti v glavo, da prepovedujejo na tržaškem Velikem trgu slovensko govorico. Nočemo, da bi slovenskim kulturnim društvom in skupinam ostajale zaprte vse glavne tržaške dvorane, med njimi gledališče Verdi, ki prejema znatno občinsko, torej tudi našo, slovensko podporo. In končno nočemo, da bi se zaradi naše narodnostne pripadnosti nas kjer koli in v čemer koli zapostavljalo ter nam odrekalo razne pravice, pa naj bo to prikrito ali odkrito. Kot lojalni državljani hočemo biti enakopravni in enakovredni ostalim.

To so naše posebne zahteve, po katerih se razlikujemo od vseh ostalih zgolj strankarskih političnih skupin, ki nastopajo na vseh samoupravnih in splošnih, torej tudi na sedanjih občinskih volitvah. Smo pač narodnostna skupina v okviru Italije, narodnostna manjšina in kot takšni imamo svoje posebne potrebe, podobno kot jih imajo vse narodnostne manjšine po svetu. Po goj za uspešno uveljavljanje, zavarovanje in uresničenje manjšinskih pravic, pa je, da manjšina ponovno in nenehno dokazuje svoj obstoj, svojo prisotnost, svojo neomajno zavest in voljo, da hoče živeti svoje kulturno in politično življenje. Ljudem, ki so pripravljeni pozabiti, da predstavljajo posebno kulturno in narodnostno skupnost, ne bo nihče priznaval kulturnih in narodnostnih pravic! Posamezniki, ki se skrivajo pod razne limonadne in brezbarvne nazive bodo prejeli samo limonadne in brezpomembne obljube. Tega kar ponosno ne izpoveduješ sam, ti tujec nikdar ne bo priznal!

Kar velja na splošno velja tudi za nas. Velikokrat smo to že povedali, vendar pa je prav in potrebno, da to ponovimo še danes, takorekoč na predvolilni dan. Mar mislite, da bodo v sklede, ki bo odločala o priznanju te ali one pravice slovenski manjšini v tržaški občini, oziroma slovenski večini v tržaški okolici, položili tudi glasove, ki jih bo dala Italijanska komunistična partija? Ljudje, ki glasujejo zanjo vendar dokazujejo, da jim je več za strankarski politični program kot za njihovo narodno bivalstvo. Poleg tega je to italijanska stranka! Tudi titovci niso v tržaški občini slovenska, temveč so narodnostno mešana politična stranka.

Še toliko bolj so izgubljeni glasovi dani raznim »neodvisnim«, Edini glasovi, ki bodo v zgodovini in pri vseh bodočih odločitvah nesporno štet kot slovenski, bodo tisti, ki jih bo prejela Slovenska lista!

Tržaški Slovenci! Bodimo pozorni na svoje ime, na svojo narodnost, na svojo pripadnost! Glasujmo odkrito in nedvoumno kot Slovenci, torej za Slovensko listo!

To sta edina pot in edini način, da zavarujemo svoje življenjske koristi, ne samo v tržaški občini temveč na Tržaškem sploh.

Pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

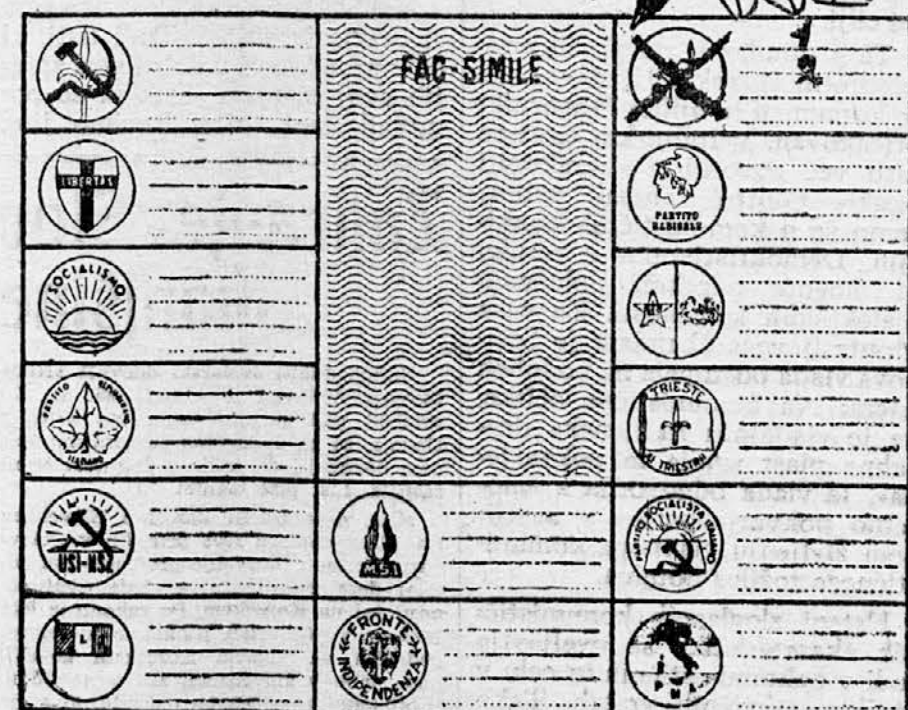
Dragi Slovenci, Slovenke!

V volilni kabini Ti ne gleda na prste gospodar, ne prisluškuje delovni tovariš, te ne zalezuje nestrpnež, ne vohuni partijski zaslužkar! Tu si sam svoj gospodar, sam sebi gospod. Prisluhni svoji vesti, spomni se svoje slovenske matere, spomni se trpinov, bratov čez mejo!

Voli takole:

Takšna je glasovnica

Takole voliš: →

Slovenski znak je prvi na desni strani volilnice. Prečrtaj ga - in če hočeš - napiši zraven na prvi črti št. 1 in na drugi črti št. 2!

V nedeljo, 26. oktobra vsi Slovenci na II. TABOR v Dolino!

FRANCOSKI NAUK

Ljudsko glasovanje v Franciji in posebno še v Alžiriji je bilo vse prej kot pa demokratično sredstvo za izražanje ljudske volje. Naši komunisti in titovci, to je najglasnejši in najhrupnejši kritikastri ljudskega referenduma v Franciji pa so prav pošteno vsekali samega sebe po zobeh. Vse do zadnje setembrske nedelje smo resnični demokratje verjeli, da so ljudske demokracije bivstveno povezane s komunizmom. Teoretično je bilo pač mogoče, da bi se tudi v neki komunistični, celo protikomunistični deželi našli ljudje, ki bi uveljavljali podobne postopke, kakršni so v navadi v vzhodnoevropskih ljudskih demokracijah in v Titovi Jugoslaviji. To je polna nadoblast ene same stran-

hupom in dejanskimi posegi v francoski referendum vmešavali, enkrat vmešavali z resničnimi demokratičnimi parolami, s takimi, s kakršnimi nastopa ves resnično demokratični svet. Pa so se strahovito uklali. Francosko ljudstvo je namreč pokazalo neverjetno več pameti in razsodnosti, kakor pa so ga ocenjevali komunistični nasilniki. Dogodila se je čudna igra: francosko ljudstvo demokratičnih načel iz ust komunističnih teroristov ni poslušalo. Izbralo je med manjšim zlom. Francozi so z ogromno večino glasovali za De Gaullea. Ljudsko demokratično orožje v rokah komunistov je do tal porazilo francoski komunizem. In to je tudi edina uteha resničnih demokratov ob francoskem glasovanju.

Pa še en nauk. Komunisti so v Franciji dokazali, da je njihova številčna moč v tej deželi popolnoma impotentna. Zapomnimo si demokrati, da francoski komunisti dejansko niso niti poskušali preprečiti ali vsaj zavirati nedemokratičnega razvoja v Franciji. Thorez, Duclos in drugi komunistični junaki so v kritičnih dneh francoske zgodovine obsedeli v udobnem zapečku. Komunistine množice pa so jim v zapeček zvesto sledile. Francoski komunisti ne nosijo danes več svojih glav na prodaj po trgih in ulicah - kot se je to dogajalo pred desetimi leti tudi pri nas. Delovno ljudstvo ne preliha več krvi, ne polni ječ in zaporov, zato, da bi se kaporioni redili na škodo bojevnikov. Francoske komuniste je srečalo spoznanje, našla jih je pamet. Tudi pri nas ne bo drugače. Resnica prej ali slej priplava na površje. Tudi slepci spregledajo in tudi glušci že nekaj slišijo. Naši komunisti

si zapirajo oči pred sosedno revščino in bedo delovnih ljudi, ki jo lahko srečajo vsak dan po mestnih ulicah in trgih - sedaj pa izgleda, da se jim oči odpirajo.

Zato, dragi Slovenci in Slovenke, Francija nas je poučila, da je izginil tudi zadnji strah pred svetovno revolucijo. To svetovno revolucijo so pokopali partijski kaporioni, ki so živeli in kraljevali od delavskih žuljev in dela večve lakovnosti. Sedaj je tega konec. Profesionalni komunisti se bodo morali ozreti pač za kakim primernim zaslužkom, kajti zelo resno jim preti brezposelnost.

be evropske politike in gospodarski strokovnjaki svetovnega slovesa so postavili z ustanovitvijo Skupnosti za premož in jeklo ter lani z ustanovitvijo Evropskega skupnega tržišča in Evropske družbe za izkoriščanje atomske energije temelje za *Evropsko skupnost*. Gre za gospodarsko enoto - za sedaj šestih držav Zahodne Evrope - z okoli 200 milijoni prebivalstva kjer ne bi bilo več med državami-članicami državnih mej in carin, kjer bi bilo

(Konec s prve strani)

Slovenskim volivcem!

prosto gibanje ljudi, blaga in denarja iz države v državo, z lastno evropsko banko, evropskim sodiščem, delavskim fondom itd. V to skupnost silijo še druge države. *S to Evropsko skupnostjo bi prišel Trst do svojega zaledja*, do Srednje Evrope. V tej skupnosti bi nedvomno tudi Trst s svojo geografsko lego pričel obnavljati svojo nekdanjo blaginjo. V tem bi mogla biti rešitev našnje tržaške krize. Več dela, boljši zaslužek in višja gospodarska raven za vse tržaško prebivalstvo!

Ali veste kdo je proti tej Evropski skupnosti? Poglejte na znake volilnih list, ki se vam pojavljajo. Stranke s srpom in ključem, komunisti, USI-Titokomunisti in Nennijski socialisti so proti Evropski skupnosti, ki je edina sposobna, da reši Evropo propasti in Trst životarjenja. Ali more trezen Tržčan voliti za take stranke, ki delajo proti združitvi zahodnoevropskih držav v blagor zapadnoevropskih narodov?

Ob koncu ne morem preko klevet, ki jih trosijo komunisti, zlasti pa dr. Dekleva in njegovi ljudje o nekem zavezništvu Slovenske demokratske zveze in Slovenske katoliške skupnosti z Italijansko krščansko demokracijo. Oni vedo, da govore neresnico, ali komunistična morala tudi to prebavi. Kakor je laž, da bi bil jaz ter Slovenska demokratska zveza v Trstu s Slovensko katoliško skupnostjo pozval slovenske volivce, da naj maja meseca volijo za demokrate, tako je laž, da bi sploh obstojala kakšna zveza ali celo zavezništvo med nami in demokracijami. Zakaj se potem dr. Dekleva tako ponižuje, da trosi neresnico? Enostavno zato, ker so on in titovci v Trstu povezani z Italijani v italijanski USI in gredo celo pod imenom USI na volišča, pa bi hoteli Slovincem natveziti, češ, saj so tudi demokrati z lipo povezani z italijanskimi demokracijami.

Tržaški Slovinci, preglejte in ocenite našo premočrtnost, našo ravno pot! Mi se ne vrtimo po burji, ne menjavamo svojega pričanja kot cigan konja! V tem je naš ponos in v značajnosti je zasidrana naša pot! Ne vpogibajmo hrbtenic in si ne služimo vsakdanjega kruha s strankarskim zaslužkarstvom! Nismoplačanci, ampak resnično neodvisni in svobodni!

Oprostite, če so nekatere moje besede trde; v okoliščinah, v kakršnih živimo, so potrebne.

V nedeljo, 12. oktobra 1958 volite slovensko lipo, volite Slovensko listo tudi zato, da se bodo slovenski znanjci lahko vzgledovali na močnatost svojih prednikov.

Dr. Josip Agneletto

Sopotniki pogrevajo laži

»Novi lista« in njegov lastnik pogrevata v številki z dne 9. oktobra titovske in komunistične nesramne laži s trditvijo: »Mi se, kot je splošno znano, ne strinjamo s politiko voditeljev SDZ in tako imenovane Slov. kat. skupnosti. Pravo ogorčenje nas je prevzelo zlasti ob zadnjih državnozbornih volitvah, ko se ti gospodje drznili priporočati Slovincem, naj glasujejo za italijanske demokristjanske kandidate.«

Vedeli smo in to vedo vsi Slovinci doma in po svetu, da je »Novi lista« sopotniško titovsko glasilo. Nikoli pa nismo mogli verjeti, da bi se katoliški mož, ki se je že proslavil z grdimi spletkami pri volitvah 1952 in 1956, tako daleč ponižal, da zaradi ne vemo kakšnih koristi zavestno piše neresnico. Nedeljske volitve so na Tržaškem in ne na Goriškem. »Novi lista« piše gornjo kleveto na račun SDZ in SKS na Tržaškem (SKS na Goriškem ne obstoja, goriška SDZ pa je povsem avtonomna politična organizacija)! »Novi lista« laže in kleveta ter se po komunističnih vzorih niti ne potruži, da bi svoje trditve dokazoval, ker jih dokazati ne more!

Ali Slovinci takim ljudem sploh lahko še kaj verjamejo? Dvomimo! Slovinci, tudi prijatelji dr. Besednjaka, glasujte slovensko! Volite slovenske resnicoljubne kandidate! Volite Slovensko listo!

Z lastno brozgo se škropijo

Ko je komunistični poslanec Pajetta, prav tisti, ki je prvi porinil v zemljo lopato za grob STO, po naročilu komunistične partije v rimskem parlamentu, obtožil vlado, da je tako dolgo dopuščala delovanje »nezakonite banke« Giuffré, se je Italijanska komunistična partija od tožilke nena doma sprevrgla v obtoženko. Zaskladni minister Andreotti je namreč javno izjavil, da je oblast odkrila v Bologni »nezakonito banko« KPI. Ta »banka« je zbirala od članov velike denarne zneske, s katerimi je partija opravljala pomembne finančne operacije s prvenstveno političnimi cilji.

Ta protitudar je povzročil prav nasprotni učinek od tistega, kar so komunisti in njihovi sopotniki pričakovali. V Italiji kar čez noč niso več govorili o »nezakoniti banki« Giuffré, ampak skoraj samo še o komunističnih bankirjih. Demokristjanom v resnici ni mogoče odrekat določenih dialektičnih spretosti. Za časa Montesijevega škandala je Scelbova vlada postopala na podoben način: Na komunistične očitke, da je vladajoča italijanska družabna plast »gnila in pokvarjena«, je vlada odgovorila z »moralno pokvarjenostjo« v zasebnem življenju glavnega komunističnega tožilca Sotgiua.

Ustroj zloglasnih komunističnih »karakteristik« se uveljavlja tudi v nekomunističnih in celo v antikomunističnih vrstah. Tako ima tudi Fanfani stalno na zalogi protikomunistično maslo, ki ga ne razmetava, ampak skrbno hrani. Zaveda se, da že sama pretnja, da bi iz te zaloge lahko italijanski javnosti povedal kaj »zanemivega«, kroti komunistično vnetje škandalističnih agitacij proti demokratičnim ustanovam.

Komunistična taktika napihovanja resničnih in tudi dozdev-

nih škandalov v svobodnem svetu nima prave sreče, ker sledi na svobodnih tleh napadu promptna obramba; po navadi tako silna in učinkovita, da kričočim in opravljevcem kar sapo zapira. Tudi pri nas ni drugače. Ob sedanjih volitvah so se komunisti in titovci repenčili z lažmi in klevetami, pa so se sami ovinjali kot pijanci ob ponedeljkovih jutrih. Tako je tudi prav in pravično. Tu na tej zemlji Udba ljudem ne zapira ust in tudi zato bomo volili Slovensko listo!

Edinost nas kliče

Vsi Slovinci, vse Slovenke smo si bratje in sestre. Tudi tisti, ki so v preteklosti v dobri veri zatajili svoj materin jezik in se po mešali med tujce. Recimo jim,

povabimo jih nazaj v slovenski očetov dom, v slovensko skupnost! Pridite vi vsi v objem slovenske matere, kjer vas bo objela sicer skromna, zato pa topla materina ljubezen in vas ne bo več stresal mrzav tujega preziranja!

Pridite vsi, ki ste v preteklosti volili komuniste, socialiste, independentiste, demokrate in titovce! Pridite pod lipo, da nas vidi in prešteje država, v kateri živimo in svet, ki mnogokrat soodloča o naši usodi!

Čim več nas bo, tem več bomo lahko terjali, tem več tudi dosegli!

Vsi Slovinci, vse Slovenke volimo lipo, volimo SLOVENSKO LISTO.

Zatiranje Slovenske narodne manjšine v Avstriji

Najuglednejši švicarski dnevnik »Neue Zürcher Zeitung« je 2. okt. 1958 št. 270 priobčil pod gornjim naslovom dopis z Dunaja, ki ga dobesedno posnemamo, ker nam dokazuje, da mednarodna vest še ni zaspala. List piše takole:

»Obe organizaciji koroških Slovencev sta 30. septembra 1958 priredili v Celovcu protestno zborovanje proti novemu odloku deželnega glavarja glede dvojezičnosti šol na Koroškem. Po zakonu iz leta 1945 so v 102 šolah jezikovno mešanega področja na južnem Koroškem določili pouk tako v slovensčini kot v nemščini. Proti temu zakonskemu določilu, ki se je po mnenju velike večine vzgojnih strokovnjakov vsekakor obneslo, so preteklo letoje ekstremistične nemške organizacije pod vodstvom »Koroškega domoljubstva« (Kärntner Heimatdienst) organizirale po raznih krajih šolske stavke. Da bi ugodili veliki novi akciji proti slovenskemu »prisilnemu pouku«, pri čemer bi nedvomno prišlo do incidentov, se je deželni glavar Wedenig 22. septembra odločil dovoliti staršem, da svoje otroke izločijo od slovenskega pouka v jezikovno mešanih krajih.

Na zborovanju koroških Slovencev so ugotovili, da odlok deželnega glavarja

krši načelo enakopravnosti obeh narodnosti na jezikovno mešanih področjih. Ukrep je poleg tega nezakonit in nasprotuje določbam državne pogodbe. Voditelj obeh slovenskih organizacij, dr. Tischler za »Narodni svet koroških Slovencev« in dr. Zwitter za titovsko »Zvezo slovenskih koroških organizacij« sta v svojih govorih izrazila bojazen, da dopuščajo odlok deželnega glavarja nemškim šovinističnim krogom najširšo svobodo akcije. Ze sedaj so v teku organizirane akcije »Koroškega domoljubstva«, ki z uporabo pritiska in celo z molčečo strpljivostjo krajevnih državnih organov zasledujejo cilje za popolno odstranitev slovenskega pouka na južnem Koroškem. S posebnim poudarkom so zborovalci protestirali proti očitnemu pritisku šovinističnih elementov na deželno oblast, ki se je udala in ni nastopala proti nezakonitim šolskim stavkam. Koroški Slovinci, tako so izjavili zborovalci, so lojalni avstrijski državljani, vendar so istočasno odločeni vztrajati pri svojem slovenstvu.«

Tržaški in goriški Slovinci se v celoti solidariziramo s koroškimi brati in objublamo, da jih bomo podpirali v njihovi pravični borbi z vsemi razpoložljivimi silami. Ne udajmo se!

SLOVENC, SLOVENKE!
PRISPEVAJTE V VOLILNI
SKLAD SLOVENSKE LISTE

ke, ki uničuje in fizično iztreblja in pobija vsako opozicijo in to z državnimi sredstvi. V teh deželah imamo 99% sogasje teroriziranega prebivalstva pri vseh volitvah in glasovanjih, čeprav tega naziva ne zaslužio. V komunističnem rajju pomeni vsaka beseda »ne« zanesljivo pot v ječo, izgubo vsakršnega zaslužka ali pa še kaj hujšega. Kje na svetu so še take srednjeveške metode mogoče, razen pod komunizmom, smo se upravičeno spraševali. Na Portugalskem in v Španiji so fašistični postopki sicer tu pa tam nekoliko podobni ljudskim demokracijam, vendar enih in drugih ni mogoče vreči v isti lonec, pa čeprav je razlika za prizadeto žrtev, ki se ujame v eno ali drugo totalitaristično past, precej majhna.

Od zadnje septembrske nedelje dalje pa smo spoznali, da ljudske demokracije le niso tako nepretrgljivo povezane s komunizmom. To nam dokazuje izvedba ljudskega glasovanja v Alžiriji. Kakor vemo, je ta dežela že leta in leta prizorišče krvavih bojov. Tu vladajo posebni izjemni zakoni, ki že sami po sebi onemogočajo izvedbo pravega, resničnega ljudskega glasovanja. Kljub temu so ga Francozi izvedli, seveda z uporabo vojske. Za pet dni so prepovedali vsak promet. Propagando so vodili vojaki po vojaško in policijsko po policijsko. Protipropaganda je bila prepovedana.

Ljudskodemokratično glasovanje v Alžiriji, ki so ga raztegnili kar na tri dni, pa Franciji ne bo v korist. Ljudska volja je tam navadna potvorba. To kričijo v svet z vso hinavščino in brez srca tudi moskovski in titovski komunisti. Konkurenca jim gre verjetno na živce.

In nauk? To, kar se je dogajalo z ljudskim glasovanjem v Alžiriji, je avtentična kopija volitev in glasovanj po komunističnih deželah. Prav toliko, kolikor so alžirski Arabci po tem glasovanju za Francijo, so narodi v ljudskih demokracijah, v Rusiji, na Poljskem, na Češkem, ali v Jugoslaviji, za svoje komunistične tirane. Tako so torej enkrat v demokratični Franciji eksperimentirali ljudsko demokracijo v Alžiriji in izkazalo se je, da s policijo, tanki in bajoneti terorizirani ljudje podpisujejo tudi svojo lastno smrt. Komunisti so se s svojim

Vsem Slovencem in Slovenkam v premislek!

Obračun s titovskimi in komunističnimi lažmi - Slovenska pot je samo ena

Pravijo, da gre ob teh volitvah poklicnim titovcem hudo za nohte. Gospodar preživlja težke čase; boljševiki so zaprli mošnjček. Američani ga odpirajo le z velikim obotavljanjem. Novi francoski gospodarji ne kažejo nobenih posebnih naklonjenosti za moralne in stvarne podpornike alžirskih upornikov. In tudi Angličani se ne navdušujejo za tiste, ki jim v eni ali drugi obliki mešajo karte v ciprskem vprašanju. Zahodni Nemci še niso pozabili titovskega navdušenja za številne nemške kremelske lakaje. Tako so seveda tudi novorazredniki v Titovi Jugoslaviji prisiljeni, da zatiskajo lastni mošnjček.

Kadar je mošnjček že napol prazen, je pri vseh gospodarjih tega sveta navada, da z izpraznjenjem mošnjčka istočasno narašča sitnarija, neučakanost, živčnost. Vse to se zlije v obilnih curkih na glave služinčadi. Titovska služinčad na Tržaškem pa ni samo hudo draga in številna, ampak je tudi nerentabilna. V prejšnjih dobrih in celo odličnih letinah bogatih prilivov daril in podpor z vsega sveta, se partijska propaganda ni ozirala na gospodarska načela, katerih temelj je donosnost; v sedanjih mršavih letinah pa se je načelo donosnosti nenadoma prebudilo in pritiska z vso silo na glave in žepe tržaških titovskih partijcev.

V demokratičnih državah podpira matična država svoje manjšine po principih popolne enakopravnosti narodnostnih pripadnikov. Tako je postopala tudi »gnila«¹ Jugoslavija. To trditev lahko potrdijo številni današnji titovski razgrajalci proti predvojni Jugoslaviji, ki so svoje akademske in druge naslove dosegli prav s temi podporami. Zanimivo je, da prav med demokratičnimi razumniki takih užitarjev ni; ne morda zato, ker naj bi bili od doma dovolj premožni, ampak zato, ker se niso prepirali h koritu v zavesti, da so drugi še bolj potrebni, čeprav stvarnost ni bila vedno taka. To bi lahko potrdil tudi po kak današnji sopotnik, ki se je v tistih časih zelo trudil, da bi enakopravnost ne veljala za levičarsko usmerjene potrebe.

Titova Jugoslavija je seveda s to »reakcionarno«² enakopravnostjo pometla. Davke plačujejo tudi v Titovi Jugoslaviji vsi državljani. Nekomuniste seveda davčni vijak vse drugače stiska kot pa partije. Od vseh davčnih prihodov Titove Jugoslavije prinašajo najmanj 90 odstotkov prispevki nekomunistov. V Titovi Jugoslaviji je partija država, zato seveda tudi partija z mošnjčkom upravlja po mili volji. Nekomunistične dinarje deli partijskim užitarjem doma in tudi v tujini. Ker med nekomunisti ni užitarjev, obisipajo užitarji nepartije z lažmi, klevetami in psovskami, verjetno zato, da se ne bi pritoževali, da se jih matica ne spominja.

Mošnja je torej napol prazna in kdor bo zletel, bo pač zletel. Morda pa si kdo še reši glavo, če bo pokazal dovolj rentabilnosti. In ta se za poklicne partije izraža v tujini prav ob volilni žetvi.

Glavna volilna stebra titovske služinčadi na Tržaškem sta: Dekleva in Štoka, to je zunanja razvrstitev; gmotna je namreč nasprotna: Štoka, Dekleva. Oba veleuma titovstva sta vrtala in vrtala, sesala oguljena palca po dnevi in ponoči, da bi izmuzala po kak volilni ocvirek proti najresnejšemu nasprotniku, proti Slovenski listi. Na volilne shode prihaja Dekleva z veliko arijo: Prihajam, pravi, k vam kot zavezanec Slovenec, ki se je vedno boril za slovensko stvar. No, ker so

obema volarjema tržaške titovščine osebni napadi edino orožje in edini argument, se pri najboljši volji ni mogoče izogniti starega pregovora: milo za drago! Pa preglejmo to. Dekleva jetra in obisti, da bomo spoznali, kdo je tisti, ki prihaja med slovenske volivce?

Vetrnjaštvo tržaškega titovstva

Dr. Josip Dekleva je moral dočakati petinštirideseto leto starosti, da se je preobrazil v vetrnico, ki se obrača tako, kakor veter pihlja. Ob petinštiridesetem letu svoje starosti ga je komunizem poučil, da je bila vsa njegova preteklost ena sama zmota. Dekleva je bil namreč vse do te svoje starosti tako zaveden Slovenec, da se je po pripovedovanju očividcev prepiral in menda celo pretepal s komunisti, svojimi priporočniki tovariši v o-

tika poklic in vsakdanji zaslužek, branijo in ščitijo samo svojo mezdo in ne koristi tržaških Slovencev. Naši stari voditelji, edini niso v narodno in politično življenje postavljali samo svojih sposobnosti in svoje delavnosti brezplačno, ampak so v premožnih primerih celo svoje skromne prihranke polagali na oltar slovenstva. Prav zato ti častitljivi voditelji niso lomili danih besed in obljub. Niso bili krivoprišežniki!

Teh obračunov po burji bi lahko našli še dolgo vrsto, pa bi bilo predolgočasno. Omenimo naj samo najmovejša prevračanja resnice titovskega resnicoljubnega dueta. Marsikaj si stranke dovoljujejo v volilni borbi; resni politični ljudje pa se pri vsej vnemi izogibajo laži in napollazi, že zaradi svojega osebnega dostojanstva. To pravilo za komunistične gorečnike ne velja. Če bi se ne posluževali laži, klevet in obrekovanj proti svojim nasprot-

risti v Trstu je prvi spregovoril v občinskem svetu dr. Josip Agneletto in šele za njim je največkrat isto stvar pogreval dr. Dekleva, če je bil pri sejah občinskega sveta sploh prisoten.

Kdo je kupčeval v Londonu?

Kdo je v Londonu zmešetaril likvidacijo STO? In kako imenitno, kakor se je izrazil visok titovski kaporion: Od skupne vrednosti 100 so titovci pobrali 7% demokrščanska vlada pa 93%. Tam v Londonu so zbirali za Narodni dom, ki so ga titovci pobasali v svojo malho, ker so jim prav demokrščani dovolili, da tudi na Tržaškem postopajo po receptih prisvajanja tuje lastnine po vzgledih Slovenije, kjer so se polastili žuljev in prihrankov slovenskih delovnih ljudi. Slovenskih Narodnih domov niso gradili niti titovci niti komu-

slen. Naj nam pove, kdo je izdajalec delavskih koristi, tisti, ki se muči z vsakdanjim delom, da preživlja sebe in družino, ali tisti, ki se redijo na račun krvavih žuljev slovenskih delavcev in kmetov na oni strani zaves?

Če bi imeli Križani, ki niso nikoli rokomavhi, kakršna je bila titovska druhal po končani vojni po Krasu, že koga »traktirati«, potem naj si Štoka zapomni, da bi Križani že znali, katere glave zaslužijo varikino. Zakaj Štokovi gospodarji ne razpišejo po slovenskem Krasu na oni strani Fernetičev svobodnih volitev, kakršne uživamo mi na tej zemlji? Naj jih kar razpišejo, seveda pod nadzorstvom mednarodne javnosti, pa bomo videli, ali si bo Štoka s svojo družino upal pokazati glavo v Kommu ali kateri koli drugi kraški vasi. Da je temu tako vedo prav dobro vsi titovski užitarji tu in tam, zato tam svobodnih volitev ne bo, dokler bodo še komunistične kaporione branili in ščitili udbojci.

Titov raj za „novi razred“

Za delovne ljudi se potegujemo, kričijo in se razvnamajo Dekleva, Štoka in njun drobiž. Verjetno se potegujejo po vzorih svojih gospodarjev. Ti gospodarji so še vse kaj drugega kot velekapitalisti. Ali veste, dragi čitatelji, po čem plačujejo danes titovski kapitalisti nov most po Krasu, Vipavi, Brdih in drugod? Po 40 dinarjev liter. In veste po kakšni ceni plačuje delavec vino po državnih gostilnah? Po 200 in tudi po 240 dinarjev liter. In to vino niti ni tisto, ki ga je prodal kmet, ampak godlja, ki komaj diši po vinu.

Ameriški delavec si kupi ameriški avtomobil s štirimi mesečnimi plačili, jugoslovanski delavec pa bi moral garati osem let, da bi si kupil skromen 600. Zakaj je tako? Zato, ker ameriški delavec dela za kapitalista in tudi zase, jugoslovanski, ruski, poljski ali češki delavec pa dela samo in izključno samo za državnega velekapitalista, za »novi razred«.

Pa bodo razni Mihci, Jakci, Ficki in sopotniški dninarji, spet kričali, da smo proti Jugoslaviji. Za nas so Jugoslavija tiste procesije slovenskih trpinov, ki jih vsak dan srečavamo po mestnih ulicah in trgih s culico v rokah. Trpini, ki za kilogram mesa in nekaj jajc napravijo po dvajset ali še več kilometrov peš ali s polomljenim kolesom, da si zaslužijo nekaj stotakov lir. To je Jugoslavija. Tudi Titovo Jugoslavijo včasih srečavamo po tržaških cestah, pa ne peš niti na kolesih, ampak v razkošnih ameriških avtomobilih. Mi, ki bramo bedno, trpinsko in izropano Jugoslavijo in ki žigosamo in razkrivamo kaporionski luksuz Titove Jugoslavije, smo seveda kapitalisti, oni avtomobilisti in razvratni razkošneži pa so zaščitniki delavcev in kmetov. Temu pravijo komunisti dialektika!

Na dan z besedo!

Kako trdna, učinkovita in zveličavna je titovska in sploh komunistična politična roba, nas poučuje preteklost. Resnica, plemenitost, človekoljubje in zlasti neovrgljivost demokratičnih, svobodoljubnih zamisli, vse to je zaslužkarskim totalitarcem obležalo na želodec. Demokracija je tisti jez, preko katerega ne morejo komunistične laži. Prav zaradi tega so nam prvega urednika, Slavka Uršiča, pred enajstimi

(Konec na 4. strani)

Labodji spev „množičnega“ shoda USI v Sv. Križu

Fr. Štoka: Če Slovence vrag premoti in pokažejo nam figo; al' naj res grem rakom žvižgat, al' naj res grem ribam pet?

Ce hudič nam v krožnik pljune, kdo bo pital naše kljune? Ce me ti ne boš volila, tud' terana ne boš pila!

Križanka: Nisi, Francel, več za vabo in ne za kako drugo rabo! Pojdi se zato solit, saj še rib ne znaš lovit!

brambo slovenske narodne zavednosti. Ob petinštiridesetem letu pa se je iz narodnega in zavednega Slovenca v nekaj tednih titovskih zaporov prelevil v komunističnega internacionalca. Fašisti ga niso zlomili, komunisti pa so ga upognili do samih pet.

Od tega časa dalje je Dekleva pravi živi vrtljak s svojim perpetuum mobile. Spomnimo se, kako je na volitvah leta 1948 in leta 1952, prav posebno pa še na bazoviškem taboru z veliko in bučno križavostjo branil Svobodno tržaško ozemlje in tudi, kako ga je že nekaj časa zatem pokopal z lastnimi rokami, in grob potlačil z lastnimi nogami!

Ob vsakih volitvah so se titovci veselo vrteli. Kolikim političnim boteginom je Dekleva že služil? Od titovske komunistične partije do ljudskega frontaštva, od UAIŠa do socialistične iniciative, od kukimanijanstva do USI, ki je prav toliko neodvisna kot je neodvisna srajca od spodnjic. Kolikor je bilo preteklih volitev, toliko je bilo političnih boteginov in volilnih izveskov. Tako in nič drugače počenjajo samo politični konkurzerji. Politični traperji pa tudi v Trstu nimajo več cene; vetrnic, ki se obračajo po burji tržaški Slovenci ne potrebujejo. Ljudje, ki jim je poli-

nikom, bi pač ne imeli argumentov. In vendar se nam zdi skrajno neolikano, da človek, ki se trka na svoje prsi, kaj je vse napravil za Slovence, postreže tem Slovincem s prostaško lažjo.

Na javnih volilnih shodih je dr. Dekleva pobiral laži komunističnega tržaškega poglavarja Vidali, češ da sta Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost ob zadnjih državnoborskih volitvah svojim volivcem priporočali naj volijo demokrščansko stranko. Dekleva je zaveštno ponavljal laž, čeprav je še vedno pismen Slovenec, ki je takrat, ob državnoborskih volitvah, na vsakem volilnem plakatu obeh naših organizacij lahko z debelimi in mastnimi črkami v svojem materinem jeziku prebiral, da njegovih lažnivih trditvev ti dve organizaciji nista nikdar izrekli, nikdar napisali in še najmanj podpisali.

Dekleva in njegova zaslužkarska pobratimija kleveta dalje in poskuša abecedirati tisto, kar ponareja Vidali, to je, da se Slovenska demokratska zveza brati z demokristjani v tržaškem občinskem svetu. Na podlagi steno-grafskih zapisnikov lahko vsak pismen človek razbere, da je tudi to natolcevanje laž. V veliki večini predlogov za slovenske ko-

nisti in ne socialisti! Gradil jih je slovenski zavedni delavec, slovenski kmet, gradili so jih narodnjaki. Na vse to je pozabila demokrščanska vlada in demokratični Slovenci naj bi ji bili zato še hvaležni.

Pa pride n. pr. v Sv. Križ ribiški krošnjar Štoka in prodaja tam svoje pokvarjene in gnile sardone za užitno blago. Tudi v svet tipično komunistično laž; dr. Agneletto je kriv, da je 5000 Slovencev iz pristno slovenskih vasi glasovalo pri zadnjih parlamentarnih volitvah za demokrščansko stranko. Akademsko naobraženi Dekleva je to bedasto laž ponavljal. Kaj resno mislita ta dva pametnjakoviča, da so svobodni Slovenci komunistična čreda, ki jo kdorkoli komurkoli prodaja? Tako sodbo imata titovska dninarja o Slovincih, o njihovi politični zrelosti in razsodnosti! Ali jima je strah pred cesto res že popolnoma zmešal možgane?

Ali ne bi bilo pametneje, če bi Franc Štoka odkril slovenski javnosti, kdo ga plačuje; kje je v službi, v kateri tovarni dela, pri kateri ribiški zadrugi je zaposlen; kje so tista polja in vinogradi, ki jih obdeluje; katere so tiste pisarne, kjer si s poštnim delom služi vsakdanji kruh, ki kakor vsi vemo ni črn, ampak kar ma-

Vsem Slovencem in Slovenkam v premislek in odločitev!

(Konec s 3. str.)

leti ugrabile tolovajske tolpe. Zakaj, zato, ker so takratni titovski kaporioni na Tržaškem spoznali, da na dostojen, človeški in demokratični način ne morejo slovenskemu človeku s peskom zasipati oči, ker jim to sproti preprečuje »Demokracija«, ki odkriva zločine praktičnega komunizma.

Z ugrabljenjem Uršiča pa »Demokracija« ni umrla. Ugrabili so nato še prvega podpredsednika Slovenske demokratske zveze, Ferda Kalina, ker so spekulirali, da bodo s tem preplašili zavedne

Odloži prijatelj, tudi ti goljufiva očala! Vsak človek lahko pogreši; vsakogar lahko premotijo partijski trapolerji - ali ne za vselej!

Vsi Slovenci, vse Slovenke volimo SLOVENSKO LISTO

Slovence. Pa so se uredzali. Po njegovi ugrabitvi se je članstvo SDZ še znatno povečalo in tudi na volitvah smo napredovali. Ugrabili so nam prijatelja Magacinovića. V tajništvo SDZ so nam vtihotapili udbovca, da bo volilni, če ne še kaj hujšega. Pa ni bilo kaj volitvi. SDZ je javna in ne podzemna politična organizacija tržaških Slovencev in nima kaj prikrivati. Nam do danes ni prav nič znanega, ali se je demokratska vlada že kaj zanimala za te zločine in zločince. Verjetno pa bi se, če bi bilo količkaj resnice na komunističnih in titovskih nesramnih podtikanjih. Res je samo to, da so nam nekateri naši prijatelji zagotovili, da bodo volili demokrate pri prvih volitvah, ki bodo sledile odkritju teh zločinov. Teh prijateljev pa ni 5000, jih je komaj dober ducat. Morda jih bo ob resničnem odkritju tudi mnogo več.

Zakaj Dekleva in Štoka ne govorita o teh čednostih svojih gospodarjev? Zakaj trdovratno molči »Pr. dn.«? Osemnajstkrat smo ga vprašali za usodo Uršiča, Kalina, Magacinovića, zamen.

O tem molči tudi »Novi list«, kakor molčijo solidarno vsi o pokolu deset tisoč neoboroženih slovenskih fantov in moških. Pomislimo samo, kako bi volili, če bi bil med žrtvami naš lastni sin, ali brat! Pomislimo, kaj se to pravi 10.000 mladih fantov in moških za narod, ki šteje dober poldrugi milijon prebivalcev! Deset tisoč slovenskih družin! Pomislimo, da tudi najhujši sovražniki slovenskega naroda niso nikoli izvršili takega množičnega rodomora. Pomislimo, da bi lahko bili takšna žrtev tudi mi sami, če bi pomagali s svojim glasom, da se komunizem polasti oblasti pri nas. Komunisti na oblasti, bi pri nas gotovo ne postopali drugače kot so počenjali v Rusiji, Jugoslaviji in drugod! Sam Togliatti priznava, da je ena sama pot v socializem, pot pobijanja in razbojništva.

H koncu bi lahko mirne duše zatrdili, da bi prav zaslužkarji komunisti in titovci, če bi bili na razpolago pri nas samo dve listi, n. pr. komunistična in demokratska, in če bi obstojala nevarnost, da zmagajo komunisti, vo-

lili demokrate in ne komunistov, ker neprimerno bolje poznajo svoje gospodarje kot jih poznamo mi. Vemo tudi, da bi Tito gotovo povabil svoje morebitne partijske reducirance, naj se vrnejo k njemu v raj, pa bi se ti tega povabila otepali kot se otepa berač mrčesa.

In sklep razmišljanja?

Če ste, dragi volivci, ljube volivke, potrpežljivo prebrali teh nekaj misli, ki so jih izpovedovali med drugim gradivom naši govorniki na volilnih shodih, potem si postavite, preudarni Slovenci in Slovenke, če ste še ne odločeni, nekaj preprostih vprašanj. Vprašajte svojo vest! Ali naj zaupamo svojo usodo ljudem, ki danes izjavljajo eno, jutri pa storijo prav nasprotno? Ali naj zaupamo ljudem, ki jim je laž trapolerska čednost; ki jim je demagogija, zavajanje ljudstva vsakdanji kruh? Ali naj vodijo tržaške Slovence ljudje, ki z molkom pritrjujejo najogabnejšim zločinom?

Slovenske matere, slovenski očetje! Takim, istim ljudem je slovenski narod verjel med vojno in po njej. Ali ste že pozabili, kaj so našim rojakom vsega obljubljali? Če ste pozabili v naglici vsakdanjih opravkov in skrbi, vprašajte prvo slovensko mater, prvega slovenskega očeta, ki ga srečate s culico v rokah, pa vam bo povedal, saj ga partijska gospoda vsako uro s strahotnim razočaranjem spominja, kaj so vse obljubili in kaj so dali! Povedal vam bo, kako so ga izropali še potem, ko so mu ugonobili sina, hčera, brata, očeta ali mater. Povedal vam bo, da ga ropajo in izžemajo že skozi poldrugo desetletje in da tega ne bo konec, dokler se »novi razred« ne bo pogreznil v svoji lastni objestnosti.

Po vseh teh preudarkih odločitev v volilni kabini ne bo težka. Ne bo težka izbira med 14 volilnimi znaki na glasovnici. Kdor je mož ali žena z živim spominom na prednike v srcu in z zdravim razsodno pametjo v glavi, temu se bo svinčnik kar sam ustavil na slovenskem znaku, pri

lipovi vejici s helebardo, in ta svinčnik bo naš znak prečrtal z zadoščenjem v srcu in s polno zavestjo, da je storil svojo slovensko dolžnost nasproti lastnim staršem in za boljšo bodočnost lastnih otrok.

Slovenci, Slovenke! Izbira je lahka in je tudi samo ena: VOLIMO SLOVENSKO, VOLIMO SLOVENSKO LISTO! Naša vest bo mirna, ker se nismo izneverili slovenskim izročilom, ker smo storili svojo narodno in tudi svojo človeško dolžnost.

ZIVELA SLOVENSKA LISTA!

Začenjamo novo dobo taborov

Leto 1848. pomeni za evropske narode pomlad in prebujenje: zavedli so se svojega obstanka in so zahtevali svoje narodne pravice. Od posameznikov je prodirala narodna zavest v najširše ljudske plasti.

Zatem so se naši predniki pričeli zbirati na velikih ljudskih taborih in terjati svoje narodne pravice. Od prvega tabora, 9. avgusta 1868 v Ljutomeru pa preko taborov po ostali Sloveniji do taborov na Primorskem so Slovenci množično izpovedovali svojo narodnost in vero svojih očetov: hoteli so ju poživiti in ostati zvesti tema dvema največjim dobrinam.

Po 80. letih, kar so se naši predniki zbrali na velikem taboru v Dolini, se zdi, da tisti plamen navdušenja in zvestobe ugaša; da tista baklja, ki so jo prižgali naši očetje z vse Primorske v Dolini, ne sveti več tako kot je tedaj.

Zato pričenjamo novo dobo slovenskih taborov. Točno 80 let po prvem taboru v Dolini, sklicujemo za 26. oktober 1958 drugi tabor na istem mestu in prav tako v nedeljo popoldne ob treh kot je bil prvi. Vabimo vse Slovence, na Tržaškem in Goriškem, iz Istre in še v vsem zaledju, ki še čutijo slovensko, da se tega drugega tabora udeležijo.

Program obsega govore, recitacije, petje, narodno-folklorne prizore in zvečer predstavo Linhartove veseligrice VESELI DAN ALI MATICEK SE ŽENI. Po taboru bo v dolinski farni cerkvi večerna služba božja za taborjane, kot je bila na prvem taboru pred 80 leti.

Tabor organizirata prosvetno-kulturni organizaciji: Slovenska prosveta in Prosvetna Matica v Trstu. Vabita pa k sodelovanju vse narodno prosvetne in kulturne organizacije in posameznike. S tem taborom želita začeti novo dobo taborov, ki naj v teh kritičnih trenutkih zamiranja narodne zavesti in narodnega ponosa ter narodnega zapostavljanja, prebude in oživi ugašajoča srca in postavijo pravične narodne zahteve.

V nedeljo, 26. oktobra 1958 tedaj vsi zavedni Slovenci v Dolini! Pokažimo, da še živimo! Vabimo narodno zavedne ljudi, da nam pri organizaciji pomagajo. Storimo vse, da bo naš drugi tabor v Dolini po 80. letih mogočnejši od prvega. Tabor bo ob vsakem vremenu!

V Trstu, dne 5. oktobra 1958. PRIREDITVENI ODBOR

PROPAGANDA LAŽI

Besna lažnjiva in olikanega človeka nevedna propaganda, ki jo trobi po Trstu in okolici komunistični usi-jevski kandidati in »Primorski dnevnik« in ki jo v osebnem pismu na volivce od 5. oktobra t. l. še posebej pogreva Dr. Dekleva, je zahtevala od Dr. Agneletta, da pošlje »Primorskemu dnevniku« popravke, ki glasi:

Gospod Stanislav Renko odgovorni urednik »Prim. dnevnika« Trst, ulica Montecchi 6

Z ozirom na netočne trditve v uvodniku »Primorskega dnevnika« od nedelje 5. t.m. št. 237 in v članku »Volilna zborovanja Neodvisne soc. zveze« od 7. t.m. št. 238, prosim v svojem imenu in kot predsednik »Slov. demokratske zveze« v Trstu, da objavite v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu v smislu zakona o tisku sledeči

POPRAVEK:

1) Ni res, da bi bil Dr. Agneletto ali Slov. demokratska zveza s Slov. katoliško skupnostjo pri zadnjih političnih volitvah za rimski parlament pozivali slovenske volivce, da glasujejo za Krščansko demokracijo.

Pač pa je res, da sta Slov. demokratska zveza v Trstu in Slov. katoliška skupnost na plakatih po Tržaškem ozemlju in v resoluciji od 15. maja 1958, objavljeno v »Demokraciji« št. 10 in v »Katoliškem glaslu«, pozivali slovenske volivce, da na volitvah strnjeno in brez izjeme glasujejo za demokratske stranke, ne pa za Krščansko demokracijo.

2) Ni res, da bi se bil Dr. Agneletto kdajkoli povezoval z italijanskimi komunistični elementi v tržaškem mestu ali da bi bil sklenil kakršnokoli zavezništvo z italijansko Krščansko demokracijo.

Pač pa je res, da je bil in je on in »Slov. demokratska zveza« vselej proti vsaki zvezi in zavezništvu z italijanskimi

strankami brez izjeme, ker tako zavezništvo vzbuja čut manjvrednosti.

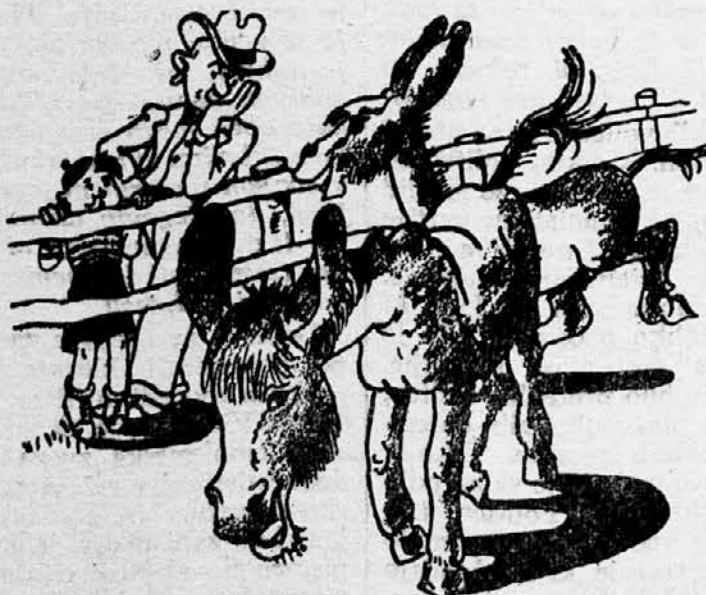
3) Ni res, da bi Dr. Agneletto smiselno bratstvo Dr. Dekleve in njegovih tovarišev z italijanskimi delavci, pač pa je res, da je on obsojal in še obsoja spojitve Slovencev z Italijani v enopolitično stranko, ker s tem izgube svoj slovenski značaj.

4) Ni res, da bi bil Dr. Agneletto skrajno dosledno podpiral predloge Krščanske demokracije in celo glasoval za proračune tržaške občine, v katerih ne bi bilo niti najmanjše postavke slovenskih socialnih in narodnostnih zahtev.

Nasprotno je res, da je Dr. Agneletto glasoval v mestnem svetu le za one predloge večine - katero so sestavljali ne samo krščanska demokracija, ampak tudi socialni demokrati, republikanci in poprej

še liberalci - predloge, ki so bili v očitno korist tržaškega mesta in okolice, ter pobijanja brezposelnosti, kot je bila razsvetljava spodnje in zgornje okolice, popraviljanje in tlakovanje cest, pokrivanje potokov, kanalizacija, porušenje starega mesta, zidanje javnih ljudskih kopališč (Sv. Križ in Opčine), telefonska zveza s Prosekom, prometne zveze z avtobusi itd.; in da je leta 1957, ko je bila sama Krščanska demokracija na oblasti, glasoval proti občinskemu proračunu, ker ni ta predvideval od Dr. Agneletta že večkrat zahtevanega slovenskega mladinskega zabavišča v mestu, podpor za slovenske kulturne potrebe, in potrebnih izdatkov za slovenske šole.

S spoštovanjem Trst, 7. okt. 1958. Dr. Josip Agneletto

VIDIS, TONEK, TO SO PA OSLI... - ZAKAJ, OČKA?

Odločno protestiramo

Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost v Trstu sta dostavili generalnemu vladnemu komisarju, dr. Palamari ob prepovedi slovenskega govora na komunističnem shodu na trgu Unità d'Italia naslednjo pritožbo:

»Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost v Trstu, kot predstavnici demokratičnih Slovencev na Tržaškem, smatra za svojo dolžnost, da Vas, spričo prepovedi uporabe slovenskega jezika na volilnem zborovanju, ki bi se imelo vršiti na trgu Unità d'Italia, opozorita na sledeča dejstva:

1) Slovenski jezik ni v Italiji

prepovedan in še najmanj na Tržaškem ozemlju;

2) če so na volilnih listah raznih političnih strank razvrščeni slovenski kandidati, ki se počeljujejo za glasove slovenske manjšine, ki je od države priznana, je logično in moralno, da imajo ti kandidati pravico, da se na volilnih zborovanjih poslužujejo slovenskega jezika in to na vsem ozemlju tržaške občine in na vseh trgih brez izjeme;

3) zahteva nekaterih nestrpnih političnih strank, da naj se kljub temu prepove uporaba slovenskega jezika na trgu Unità d'Italia, kjer se je že toliko krat govorilo slovenski, ne da bi se zato podrl stolp mestne palače, s katerega Mihec in Jakec Tržačanom označena ure, bije v obraz najenostavnejšim načelom svobode in demokracije, povrh pa še napihuje narodnostno mržnjo in sovražstvo med tržaškim prebivalstvom.

Zato obsojamo in obžalujemo, da je generalni vladni komisarju prepovedal na imenovanem trgu Unità d'Italia da bi se govorilo tudi slovenski, ter se uklonil grožnjam nekaterih fanatikov, češ da bi to motilo javni mir in red, ko pa bi zadostoval ducat agentov in karabinerjev za vzdrževanje miru in reda.

Z izrazi spoštovanja, beležimo

SLOV. DEMOKRATSKA ZVEZA SLOV. KATOLIŠKA SKUPNOST

Trst, dne 6. oktobra 1958

Prepoved uporabe slovenskega jezika na Velikem trgu v Trstu je kršenje volilne svobode in tudi člena 6 Ustave, da ne govorimo o brskiranjih določil Londonkega sporazuma. SDZ in SKS sta ob parlamentarnih volitvah meseca maja letos protestirali proti takemu zapostavljanju in demokratski Sloveniji protestiramo tudi danes. Ali za nas je ta komunistična propagandna potegavščina skrunjenje slovenskih narodnih in jezikovnih svetinj v komunistični brakadi za slovenskimi glasovi. Vittorio Vidali zahteva nekaj slovenskih besed na Velikem trgu samo zato, da bi med svojimi rojaki, nestrpnimi šovinisti zanetil požar protislovenske gonje, po katerem mu je očitno že dolgčas.

Slovensko besedo na Velikem trgu zahteva Vittorio Vidali v isti sapi kot je po ogromni večini vseh volilnih oglašnih prostorov prepovedal vsako tudi najkrajšo slovensko pisano besedo. Vsi številni in bogati komunistični plakati po tržaških ulicah in trdih, ne samo na Velikem trgu in bližnji okolici, ampak po skoraj vseh strnjenih predelih ne odkrivajo slovenskemu volivcu niti ene same slovenske besede.

Za Vittoria Vidali smo Slovenci v tržaškem mestu analfabeti, ne znamo čitati, govorjeno besedo pa najbrž le razumemo. Za Vittoria Vidali smo Slovenci v Trstu prav isti nepriznanci kot smo za večino italijanskih političnih strank, s katerimi je Vittorio Vidali glede dvojznanosti v mestu povsem solidaren. S tem pa je Vittorio Vidali samo potrdil vse tisto, kar se dogaja s Slovenci v njegovi stranki na vsakem sestanku, na vsakem zborovanju, v vsaki celici: preziranje slovenskega jezika vedno in povsod, razen ob določenih propagandnih potegavščinah, ki so pa zgolj vaba na trnku komunistične partije, po kateri naj hlastne slovenski volivci, zato, da ga bo partija, ki je italijanska partija, že čez nekaj mesecev asimilirala, raznarodila. To so dejanski nameni fratelance.

Naj ugotovimo mimogrede tudi še tole: O popolnem molku komunističnih volilnih plakatov po mestu pa ne molči samo »Pr. dn.« ampak tudi njegov mali bobnarček, »Novi list« ki ima drugače vedno polne usta slovenstva.

Slovenska prosvetna Matica v Trstu prireja tudi letos tečaj tujih jezikov: NEMSKI in ANGLEŠKI jezik za začetnike in za nadaljevalce.

Vpisovanje pričenja v ponedeljek, 13. t.m. dnevno od 9-10 in od 17-19 ure v prostorih Matice v ulici Machiavelli 22-II.

Odgovorni urednik: Prof. IVAN RUDOLF Tiskarna Adria. d.d. v Trstu

Uredništvo in uprava: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
Dopisi za uredništvo: ulica S. Anastasio 1/c - Tel. 23-039
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzutta 18-I.
CENA: posamezna številka L 30.—
Naročnina: mesečno L 50.— — letno L 600.—
Za inozemstvo: mesečno L 90.— — letno L 1000.—
Poštni čekovni račun: Trst št. 11-7223